

כלל טו בעינן ביטול תרומה ברוב ובצינן שאלה תרומה :

דמ"ז כ"ד ס"י שכ"ג סק"ב הקשה דמדוע חזן בתרומות תרומה עמאה שפלה לפחות ממאה ואחד ירקבו הלא יכול לשלול על התרומה ומיפשה עכל למפרע ויפריש עלי' ממקום אחר ויותר כל התערובות וכמ"ס הרמ"א שם ענה זאת לצינן חלת חזן לארץ שפלה לתבטיל ע"ש ובלע"ז ליישב עפ"ש כמות שפלה ספר לפני מלוואים ס"י י"ח דאפי' לדעות הסוכרים דרק מדרבנן הוא דחזן מבעטין איסור לכתחלה עכ"ל תרומה לכ"ע אסור לבטל ברוב חולין מה"מ משום שע"י הביטול הרי נעשית חולין ופקע מינה קדושת תרומה וע"כ הוא עובר אעפ"ה דושמרתה את תרומותי כביטול הזה לזיוותה חורה לשמור קדושת תרומה לכל הפסקה ולחללה ע"ה ולפי"ז נראה דה"מ ללתישולי ג"כ אסור לתרומה כמו שאסור לבטלה דפי' השאלה נמי הרי עושה מתרומה חולין ומפקיע קדושתה דא"ל דשאלה שאני דחכם עוקר מעיקרו והאגמ"ל שלה ה"מ תרומה מעולם ושלא ה"ו עלי' עשה דשימור מעולם דו"א דהכ"ז בה' דריים ס"י רכ"ח כ"י דמי שגדו הנאה מבני העיר אסור לישראל לחכם שבאותה עיר לפי' שבהנה מעורר כמה שמחיר לו דברו עש"ה בשם הירושלמי הרי דהע"ג דחכם עוקר הגדר מעיקרו והאגמ"ל ע"י השאלה שה"י מותר להכות ממנו מאז שכ"ז המרי' דהשפלה דאסור להנות ממנו איז אסור לישראל ג"כ כיון דהשאלה גופה הנאה היא וא"כ ה"מ לעינן שאלה בתרומה הרי השתא היא תרומה ושפיר אסור לתישולי ולהפקיע ממנה קדושת תרומה ע"פ השאלה חולם הנה לצה נגדיו בזה סוג' ערוכה בנדרים ד"ט ע"ה דפרין לתרומה שפלה לאחר ומאה דלמאי בטילה הא ה"ל דבר שיש לו מתירין ע"י שאלה כמו קוגמות ללא כטייל מהאי טעמא ומשני דקוגמות שאני דמאה לתישולי עלייהו אבל תרומה לאו מאה לתישולי פלה ע"ה ומבואר דבה דע"פ רשות היא לתישולי לתרומה אלא אמנם גופה דה"ה נפלה לאחר ומאה אי"כ אי רימא דאסור לתישולי מפאת הפקעת קדושת התרומה אי"כ שוב הרי אין לו מתירין ושוב התרומה בטילה כאלה ומאה ובגמ"ה סה"י חולין וא"כ שוב אין בה משום הפקעת קדושה כלל ושוב שפיר שרי לתישולי ושפיר חשיב דשלי"מ ע"י שאלה ואינה בטילה ואעפ"כ מותר לתישולי כיון דל"כ בלא"ה דמבעטן ולפי"ז בהך דתרומות דאריי בתרומה עמאה שפלה לפחות ממאה ואחד דחזן התרומה בטילה ע"כ שפיר אסור לתישולי מכה העשה דשימור כיון דע"י השאלה עושה מתרומה חולין ומפקיע ממנה קדושתה וכ"ל דלפי' לדעת התוס' בכמה דוכתי דמס' ג'ם תרומה בטילה ברוב ומדרבנן הוא דדעי' אלא ומאה עכ"ל הרי מדרבנן ע"פ עובר אעפ"ה דשימור כיון דמדרבנן אינה בטילה ויש עלי' עוד קדושת תרומה מדרבנן ומי"ב לשומרה מדרבנן כמו שיש חיוב שימור מה"מ בתרומה דאורייתא אמנם בהלך חו"ל שפיר כ"י הרמ"א ד"כול לתישולי ענה דהא הא דאסור לתישולי לתרומה חילה ד"ד הוא מותר דאסור לבטלה מה"מ מפאת הפקעת הקדושה ועשה דשימור וכ"ל וא"כ בחלת חו"ל דמותר לבטלה לכתחלה אפי' מדרבנן וכמבואר בכבודות דכ"ז פ"ה רבה מבעט לה ברוב ואכל לה בימי קוממתו ע"ש אי"כ כיון דמותר לבטלה ואין בה משום הפקעת הקדושה אי"כ ה"ה דשוב שפיר שרי לתישולי ע"כ וכוונתם דברי הרמ"א :

אור"ח י"ל לזון בזה ולומר דמה שאוסר האבני מלוואים ז"ל לבטל תרומה מה"מ מפאת הפקעת הקדושה

ז"ו רק בתרומה טהורה אבל בתרומה עמאה דאריינן בה י"ל דאין בה משום הפקעת קדושה וזה לפי"מ הרמ"ב ס"י מתרומות ה"א וז"ל ועמא שאל בתרומה עמאה אעפ"י שהוא בלאו אינו לוקה כשרי אינה קודש עכ"ל חולם בחמת נראה דאסור לבטל ולתישולי גם בתרומה עמאה ששרי גם תרומה עמאה עדיין קדושה ענה ששרי אסורה לזרים במיתה וכמבואר ברמב"ם שם ס"ו ה"ו ע"ש וכן אסורה לערלים וכן לכהנים עמאים בלאו עכ"פ משחי"כ ומבעטלה ושול עלי' הרי פקע מינה קדושתה לגמרי וא"כ שפיר אסור גם בתרומה עמאה להפקיע זאת הקדושה אשר בה וע'י' בהלך ס"ב מ"ג דתנן מי שאינו יכול לפנות עיסתו בערהה יעשה קבין (כל קב לעלמו שנקב אין שימור חיוב חלה) ואל יעשה כעומאה (פי' שאל יעשה דשימור חיוב חלה כעומאה כיון שילטרך לשימור החלה כדון חלה עמאה) ורי' עקיבא אומר יעשה בעומאה ואל יעשה קבין שכשם שהוא קורא לעבודה כך הוא קורא לתישול לזו קורא חלה לשם ולזו קורא חלה לשם אבל קב"ים אין להם חלק לשם ופי' הר"ש דר"ע סבר דמוטב שיפריש חלה בעומאה ואל יפסור עיסתו מחלה ששרי הוא קורא שם חלה לעמאה כמו לטהורה ככל ע"ה פטורה ח"ל לכמים חלק בה עכ"ל וא"כ מבואר בזה דגם תרומה עמאה נכבדת חלק במים וא"כ יפסוד דאסור להפקיע גם בתרומה עמאה לה ברבוי והחלק במים ע"י ביטול ושאלה וזה י"ל דאסור גם לרבנן דר"ע ה"ל דרבנן מלינו רך דכדירא לכו דמוטב שיפסור העיסה ולא יפרישה כלל בעומאה אבל כשכבר מופרשת וקדושה היא יפסוד גם לרבנן אסור להפקיע קדושתה ואין להפקיע עוד דברי תרומה עמאה ד"כ כשרי"פ וא"כ בלא"ה מוכנה להאכילה בידים וא"כ ככה"ג הרי ליה צ"י חו מבוב הפקעת קדושה וכמבואר בסוג' דרי' הרינא כגן ככניס דז"ה ששרי יכול להכות ממנה נשעת שריפתה וביטורה וא"כ כמו שכתבנו אינו עובר אעפ"ה דשימור כמה שמפסידה ומאכילהו אוחה כיון שזו היא מלוואה ה"ג בעמאה דכתי' לך ודרש"י בלך חלה לה בטיפה תחת חשיבן אי"כ כנאה זאת היא מלוואה ולא חשיב איבוד ולפי"ז יומא' דלשרוף תרומה עמאה בלי הנאה נשעת שריפתה ג"כ אסור דכיון דאין זו הנאה אי"כ שוב הוא איבוד גרידא לתרומה וזה אסור מכה העשה דשימור ועוד נראה דלפי' יומא' דשרי לשרוף תרומה עמאה ע"ל נראה כלל עכ"ל הרי שריפה היא מזה וע"כ שפיר בלא רך חשיב איבוד כיון שמפיק מזה כשריפה משחי"כ כביטול ושאלה דלא הוו מזה ע"כ שפיר אסור לבטל ולתישולי מפאת הפקעת הקדושה וכ"ל ושוב מלמתי להכניי שבת דכ"ה ע"ה ש"י להדיא דאסור לשרוף תרומה עמאה בלתי שיהנה נשעת שריפתה משום דכשפורסה בלי הנאה חשיב איבוד עש"ה הרי איבוד הזה הרי אין בו שום חיבור רך מפאת העשה דשימור וכדוע וא"כ יש ראי' ברורה מזה למה שכתבנו דיש גם בתרומה עמאה עשה דשימור ושאסור לבטלה ולתישולי פלה מכה עשה זאת כמו שאסור לעשות כן בטבירה חולם נש"ס בכורות ל"ד ע"ה פליגי תנאי' אי חייב לשמור תרומה תלוי' מטומאה דמאן דמחייב ס"ל דיש חש למקרא וע"כ כיון דקריין וחי' רבה תנאי' לך את משמרת תרומותי ובשתי תרומות הכתוב מדבר אחת טהורה ואחת תלוי' וע"כ יש חיוב שימור גם בתלוי' ומאן דפוסר ס"ל דיש חש למסורת ותרומתי כתיב דהיינו רק תרומה טהורה ע"ש ומבואר בזה להדיא דקרא דמשמרת תרומתי קאי רק לטהורה וזה גם לתלוי' אבל אעמאה לכ"ע לא קאי קרא ולא דהתם פליגי רק לעינן חיבור לתרומה וזה לא שייך כעמאה דלנא"ה הרי עמאה היא משחי"כ שפיר